

GENDERE DIFFERENCES IN PATIENTS WITH NON-ANEURYSMAL AND NON-TRAUMATIC SUBARACHNOID HEMORRHAGE

Dumanscaia Maria¹, Manole Elena¹, Tîbîrnă Natalia², Dorobeţ Alexandru², Odainic Olesea²

Scientific adviser: Manole Elena¹

¹Department of Neurology no. 1, *Nicolae Testemitanu* SUMPh;

²*Diomid Gherman* Institute of Neurology and Neurosurgery

Background. Subarachnoid haemorrhage (SHA) accounts for about 5% of all strokes, with increased mortality and morbidity. In 85% cases SHA is caused by an aneurysmal rupture, 10% of SHA are non-aneurysmal, non-traumatic, and 5% is due to other vascular causes. **Objective of the study.** It was the analysis of clinical evolution and prognosis, depending on gender, in patients with SHA which was not determined by rupture of aneurysm or craniocerebral trauma. **Material and Methods.** Patients with non-traumatic and non-aneurysmal SHA were collected, hospitalized in the Institute of Neurology and Neurosurgery “Diomid Gherman” between 2019 and March 2021. The diagnosis was confirmed by cerebral CT and CT angiography. **Results.** The study included 23 patients, 11 women and 12 men, with an average age of women 65.1 years and men 54.3 years. Risk factors were assessed in relation to the gender of patients: hypertension–20 (8 women and 12 men), smoking–3 men, diabetes–2 (1 woman and 1 man), obesity–3 (2 women and 1 male), dyslipidemia–2 (1 male and 1 female), COVID-19–2 men, autoimmune diseases–2 men. The patient's prognosis was determined according to the scales: Hunt-Hess grade 2 (7/11 women and 10/12 men), WFNS grade 1 (6/11 women and 10/12 men), mFisher grade 1 (4/11 women and 9/12 men), mRs score 1 (6/11 women and 11/12 men), 5–developed vasospasm (3 men and 2 women), 2 patients (women)–died. **Conclusion.** Non-aneurysmal, non-traumatic SHA developed more frequently in men, with lower average age than women, and multiple association of risk factors. Compared to women, men had better clinical outcomes, lower rates of complications and more favorable prognosis.

Keywords: non-aneurysmal subarachnoid hemorrhage, Hunt-Hess scale

DIFERENŢELE GENURIALE LA PACIENŢII CU HEMORAGIE SUBARAHNOIDIANĂ NON-ANEVRISMALĂ ŞI NON-TRAUMATICĂ

Dumanscaia Maria¹, Manole Elena¹, Tîbîrnă Natalia², Dorobeţ Alexandru², Odainic Olesea²

Conducător științific: Manole Elena¹

¹Catedra de neurologie nr. 1; USMF „Nicolae Testemițanu”;

²Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”

Introducere. Hemoragia subarahnoidiană (HSA) reprezintă circa 5% dintre toate accidentele vasculare cerebrale, cu o mortalitate și morbiditate crescută. În 85% dintre cazuri HSA este provocată de o ruptură anevrismală, 10% – HSA este de tip non-anevrismal, non-traumatic, iar 5% – din alte cauze vasculare. **Scopul lucrării.** A fost efectuată analiza evoluției clinice și prognosticului în dependență de gen la pacienții cu HSA care nu a fost determinată de ruptura de anevrism sau de traumatismul craniocerebral. **Material și Metode.** Au fost selectați pacienții cu HSA non-traumatică și non-anevrismală, spitalizați în Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, în perioada 2019-martie 2021. Diagnosticul a fost confirmat prin CT cerebral și Angio-CT. **Rezultate.** În studiu au fost incluși 23 de pacienți, 11 femei și 12 bărbați, cu vârsta medie a femeilor de 65,1 ani și a bărbaților de 54,3 ani. Au fost evaluați factorii de risc în raport cu genul pacienților: HTA–20 (8 femei și 12 bărbați), fumatul – 3 bărbați, DZ – 2 (o femeie și un bărbat), obezitatea – 3 (2 femei și 1 bărbat), dyslipidemia – 2 (1 bărbat și o femeie), cu COVID-19 – 2 bărbați, cu boli autoimune – 2 bărbați. Prognosticul conform scalelor a fost: Hunt-Hess grad 2 (7/11 femei și 10/12 bărbați), WFNS grad 1 (6/11 femei și 10/12 bărbați), mFisher grad 1 (4/11 femei și 9/12 bărbați), mRs scor 1 (6/11 femei și 11/12 bărbați), 5 – au dezvoltat vasospasm (3 bărbați și 2 femei), 2 pacienți (femei) – au decedat. **Concluzii.** HSA non-anevrismală, non-traumatică s-a dezvoltat mai frecvent la bărbați, cu vârsta medie mai mică decât cea a femeilor și cu mai mulți factori de risc. Comparativ cu femeile, bărbații au avut rezultate clinice mai bune, rate mai mici de complicații și prognostic mai favorabil.

Cuvinte-cheie: hemoragie subarahnoidiană non-anevrismală, scala Hunt-Hess.